

KYRKNYTT

Tidningen om

LIVSFRÅGOR OCH KRISTEN TRO

från Svenska kyrkan i Karlstads stift

Vad gör

**LIVET VÄRT
ATT LEVA?**

14-17 mars ställer
vi frågan igen

Tillit

FEM ÅR I TERRORNS VÅLD
Så kan Johan ändå känna tillit

2018

BERÄTTA. LYSSNA. FÖRSTÅ. AGERA.
Efter #metoo i kyrkan

*Kanske är det lättare
att lyfta
om vi är fast rotade?*

Bild: Hans Kvarnström
Följ Dagdroppar på instagram eller bloggen <http://universitetskyrkankarlstad.blogspot.se> om du vill se fler.
Den 14-17 mars kan du även se ett urval droppar på bibliotekshuset i Karlstad.

För fem år sedan var vår familj på semester på Mallorca. Vi strosade i folkvimlet utefter en träspång. Plötsligt var vår då sexåriga dotter borta. Hon var ingenstans; och vi kunde inte hitta henne. Minuterna gick och vi kunde inte hitta Sara.

Panikartat sprang jag ner till hamnen, tittade i vattnet. Flera andra började hjälpa oss leta. De värsta tankar slog mig, och vi sprang ner och tittade i båtarna i hamnen – hade någon tagit henne?

Det visade sig att Sara gått och tittat på några hästar, och en försäljare på gatan lade märke till henne och tog henne till oss. Det som gör händelsen intressant var hur snabbt jag kom in på tanken att någon kidnappat min dotter.

Tillit är den hårddvaluta med vilken vi bygger ett bärkraftigt land. I detta nummer av Kyrknytt möter du därför artiklar som belyser olika typer av tillit i vårt samhälle.

Förresten: det bibliska ordet för "tro" kan lika gärna översättas med tillit. När Jesus säger "Gå, din tro har hjälpt dig" kan vi lika gärna översätta "Gå, din tillit har hjälpt dig".

Vad har du tillit till? ●

SÖREN DALEVI
biskop i Karlstads stift

Vill du veta vad som händer i kyrkorna nära dig? Eller har du kanske frågor om medlemskapet, dop, begravning, konfirmation eller giftermål?

HITTA DIN FÖRSAMLING VIA DATORN

Du hittar din församling genom att fylla i din adress på webben:

www.svenskakyrkan.se/sokforsamling

Du kan även skriva in svenskakyrkan samt din ort i sökfönstret på din webbplatsare.

HITTA TILL OCH SE VAD SOM HÄNDER I KYRKAN VIA TELEFONEN

med hjälp av gratis-appen Kyrkguiden.

Se www.svenskakyrkan.se/appar

SÖK INFORMATION

Gå in på www.svenskakyrkan.se och skriv in vad du vill veta mer om i sök-rutan, till exempel medlem, dop, sorg, begravning.

Därför får du Kyrknytt

Kyrknytt betraktas som samhälls-information och distribueras av posten till alla hushåll – på samma sätt som information från politiska partier, landsting, kommuner och andra religiösa organisationer.

Det innebär att även den som undanbett sig reklam får tidningen i brevlådan.

LÄS mer artikelmateriel på

www.svenskakyrkan.se/karlstadsstift/kyrknytt

KYRKNYTT

Karlstads pastorat

Västra Kyrkogatan 5, 652 24 Karlstad

ansvarig utgivare och redaktör

Cecilia Hardestam 054-14 15 32

cecilia.hardestam@svenskakyrkan.se

redaktionsråd

Charlotte Hartwig Lund, Louise Hedberg,

Marie Lundström, Greta Sjöbom, Helena

Söderqvist och Peter Pasalic Östborg

grafisk form

Maria K-Back, Whiter Shade

tryck

LÖWEX Trycksaker AB, Växjö

ISSN 2001-6212

Svenska kyrkan

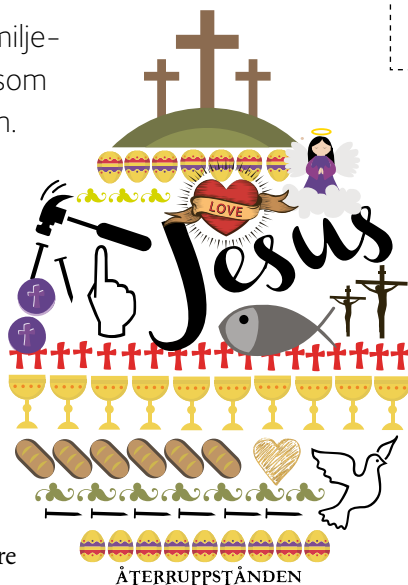
Hyllningen till livet

Påsk – för många kanske en lugn familjehelg utan krav som man kan fira lite som man vill och kanhända välkomna våren. Men på samma gång, enligt den kristna tron, en kraftfull påminnelse om livets seger över döden!

PÅSK INFALLER I ÅR I SLUTET AV MARS, är kyrkans absolut viktigaste högtid och en mustig berättelse om att det faktiskt aldrig är kört. När någonting dör kommer något annat istället.

Egentligen är det samma mönster som upprepas i hela vår tillvaro: Det kommer nya krokusar där de gamla vissnade och dog, solen går upp igen – trots att den kvällen före lämnade oss för att ge plats åt mörkret. ●

LÄS MER om påsken på www.svenskakyrkan.se/pask

Livet värt att leva

Den 14-17 mars är det åter dags för Karlstads stifts uppskattade Livet värt att leva-dagar.

Aron Andersson – äventyrare och inspiratör

ARON ANDERSON har varit med i tre olika sporter i fyra olika Paralympics, åkt flera Vasalopp, cyklat till Paris och simmat till Åland. Dessutom har han genomfört en Svensk klassiker på under 24 timmar och bestigit Kilimanjaro. Allt detta utan hjälp av sina ben.

Trots att cancern drabbat honom flera gånger vägrar Aron Anderson att släppa taget om livet och idrotten. ●

När: Torsdag 15 mars 18.30

Var: Degerfors kyrka

BARNMÄSSAN

23-25 mars medverkar Svenska kyrkan på barnmässan i Karlstad

FOTO LOUISE HEDBERG

BÄRSELAR, BARNVAGNAR, dregglisar, nappflaskor, leksaker, kläder, barnmat, mamma-träning och ansiktsmålning, men också drop in-dop för både stora och små.

Dessutom högläsning ur Barnens bibel i kyrkans egen monter samt möjlighet att prova på barnrytmik med kyrkans pedagoger i scenprogrammet. ●

Se mer på www.barnmassan.se

I DETTA NUMMER AV KYRKNYTT kan du läsa mer om allt det som händer under Livet värt att leva-dagarna, bland annat gör **"Malisvensken" Johan Gustafsson** sitt första offentliga framträdande torsdagen den 15 mars och berättar hur han överlevde fem och ett halvt år som fånge hos Al-Qaidas nordafrikanska gren Aqim.

Dagen före, den 14 mars, möter **Alexandra Pascalidou** den före detta nazisten Martin Karlsson. Trots att han hotat och hatat henne under lång tid tvekade hon inte att möta honom då han bad om förlåtelse. Samtalet leds av biskop Sören Dalevi. ●

FLER PROGRAMPUNKTER hittar du på sidorna 14-15 samt på nätet www.livetvartattleva.se

Fortsatt satsning på tidningar

VI ÄR MYCKET GLADA över att Karlstads stift fortsätter att dela ut Kyrknytt till alla sina hushåll. Produktionen sker i samverkan med oss i Karlstads pastorat och varje nummer trycks i drygt 190 000 ex.

Nu fortsätter stiftet sin satsning och samverkan kring tryckta tidningar. Från och med i år får alla de drygt 2 000 anställda, förtroendevalda och ideella medarbetarna även tidningen Korsväg hem i brevlådan. En intressant och innehållsrik tidskrift, som produceras av Göteborgs stift och som liksom Kyrknytt har ett brett och öppet perspektiv. ●

OM DU HAR TANKAR kring vad du vill läsa i de båda tidningarna mejla:

cecilia.hardestam@svenskakyrkan.se

(Kyrknytt) eller Torgny Lindén (Korsväg) på goteborg.korsvag@svenskakyrkan.se

Cecilia Hardestam, ansvarig utgivare och redaktör för Kyrknytt

Som person ger Johan Gustafsson ett lugnt, lågmält och ödmjukt intryck:

– Vi går ofta runt och oroar oss över hemska saker som kan hända. Men det finns en fara i att vara rädd, min erfarenhet är att de allra flesta människor vill väl. Under min första tid som turist i Mali mötte jag många vänliga och hjälpsamma människor.

Vad ska du prata om när du kommer till Karlstad?

– Jag vill ge en mer nyanserad bild av situationen i Mali, hur det är att leva i öknen och också försöka förklara vad som driver mina fängvaktare.

Johan rekommenderar den som vill lyssna till honom att titta på dokumentären *Orphans of the Sahara* (se bakgrundsfakta), för att förstå mer om folkslaget Tuareger i Sahara, religiös sektarism och gerillarörelse.

I programmet sägs norra Mali vara en av världens största gisslanregioner. Minst 50 västerlänningar har kidnappats där och för var och en har miljontals dollar begärts i lösensumma, vilket många regeringar uppges ha gått med på.

Betalades något penningbelopp för dig?

– Jag hoppas inte det, men jag vet inte.

Hur kändes det att komma hem till Sverige igen?

– Jag har mötts av en väldigt stor omtänksamhet och förståelse. Ibland blir jag överraskad av den oerhört positiva sida folk visar. Jag ”ställde ju till det” genom att bli kidnappad, åstadkom en massa problem som tog tid, pengar och resurser i anspråk från myndigheter och andra.

Att sambo Wen fanns kvar var förstås underbart:

– Vi hade varit ihop i sex år när jag reste iväg. Wen hade ju kunnat träffa någon ny, men det gjorde hon inte.

Hur klarar man mentalt fem år och sju månader i fångenskap?

– Det gällde att ta en dag i taget. Jag försökte bygga rutiner, det är väldigt viktigt. Varje dag drevs jag av att komma framåt, att träna,

lära något nytt och bli starkare. Jag ville göra det bästa av situationen, inte hamna i svackor.

– Första tiden var tuffast. Under många månader levde jag i konstant skräck. Jag fruktade att de skulle skjuta oss, de dödade ju en man som vägrade följa med. Det var en plåga att vakna varje dag, jag mådde dåligt, hade ont i magen.

När det efter ett par månader visade sig vara omöjligt att fly, valde Johan att konvertera till islam i ett desperat försök att rädda sitt liv.

Är du kristen?

– Nej, jag har ingen kristen tro. Just då visste jag inte om det skulle hjälpa mig att konvertera, men i efterhand tror jag att det kan ha räddat mitt liv. Även om mina fängvaktare kanske inte trodde på mig var det deras plikt att ta hand om mig, lära mig om den muslimska tron, ha bönestunder och äta tillsammans med mig.

– Det var en överklig känsla att sitta med sina fängvaktare, kalla dem broder och be ihop, men det var en charad som fungerade.

Efter ett år i fångenskap kände Johan en viss trygghet; han fick mer frihet och kunde röra sig relativt fritt på dagarna.

Har du fått några fysiska men?

– Nej, jag tror inte det. Men under fångenskapen hade jag ont i kroppen på flera ställen, fick nog en del bristsjukdomar.

Vad saknade du mest, förutom dina nära och kära?

– Böcker! Jag hade läst precis vad som helst. Man hade mycket tid att fundera. Ofta låg jag och tänkte igenom mina pluggböcker från studietiden på Chalmers – hade gärna velat läsa om dom.

Hur kommunicerade du med dina vaktare?

– Det var svårt. Någon kunde lite engelska men de flesta talade bara Hassaniyya, en lokal arabisk dialekt. Det kändes hotfullt att inte förstå eller själv kunna göra sig förstådd, men jag lärde mig lite grann av deras lokala språk.

Hur höll du reda på dagarna?

– Våra fängvaktare hade ju klockor. De hade även GPS och laptop. Man lärde sig när det var månads-

Namn: Johan Gustafsson

Ålder: 42 år

Född i: Karlstad

Yrke: Utbildad ingenjör, eventuellt blivande författare – skriver på en bok om tiden i fångenskap

Bor i: Stockholm

Familj: Sambon Wen Zhang

skifte. Jag fick tag på penna och lite papper och skrev dagbok. Men det var nervöst, jag var hela tiden rädd att bli anklagad för att spionera så jag höll mitt skrivande så hemligt jag kunde.

Hur hanterade du tankarna på nära och kära där hemma?

– Deras oro var nästan det värsta. Att jag ofrivilligt väckt deras rädsla, påverkat deras liv och vardag under så lång tid.

Kände du skuldskänslor?

– Man måste skjuta ifrån sig skulden för att överleva. Men jag vill försöka göra något gott av mina erfarenheter, både för min familj och andra.

Har det varit svårt att anpassa sig till svenskt vardagsliv igen?

– Nej, jag har levt utomlands tidigare och vet hur det är att återvända. Det svåraste var att anpassa sig i Mali, det tog flera år. Det var väldigt frustrerande och påfrestande att vara frihetsberövad. Att dag ut och dag in leva med snäva ramar, med bara medfångar och fängvaktare och dessutom i ett mycket tufft klimat.

– Vintrarna var lättast att uthärda, inför somrarna kände jag alltid en viss bävan. Då kunde det bli 50 grader varmt och vid stormar var den heta vinden extremt uttorkande. Jag lärde mig bygga hyddor av pinnar till skydd och om jag hade tur fick jag ta med mig materialet när vi flyttade till nästa plats.

Du verkar vara en vanlig människa med ett ovanligt öde. Vad har du lärt dig om dig själv genom dina upplevelser?

– Svår fråga. Men kanske att mina erfarenheter har stärkt min lust att leva så enormt. Jag har träffat vänner som lever i frihet och överflöd här hemma men som inte känner någon mening med sina liv. Att kämpa för livet har visat mig hur mycket det är värt att leva.

Vad är det bästa som hänt dig sedan du kommit hem?

– Förutom att Wen fanns kvar och att alla i min familj är välbehållna är det nog att jag blivit välkomnad hem på ett så fint sätt, till och med blivit Årets Smälänning 2017. Med tanke på hur mycket jag flyttat runt i min uppväxt, var det väldigt generöst att utnämna mig till den titeln. Så det visar sig att smälänningar som sägs vara snåla kan vara väldigt generösa med omtanke! ●

”Han var terroristernas fånge”

Lyssna till Johans föredrag

torsdag 15 mars 19.20

Wermland Opera, Karlstad

Bakgrundsfakta

JOHAN GUSTAFSSON KIDNAPPADES hösten 2011 av beväpnade män från al-Qaidas nordafrikanska gren Aqim när han reste med motorcykel genom Afrika.

Johan, sydafrikanske Stephen McGown och nederländaren Sjaak Rijke togs till fånga i Timbuktu i Mali. En tysk man som vägrade följa med dödades av terroristerna.

SE MER: www.aljazeera.com/programmes/Orphans-of-the-Sahara eller sök på titeln. I del två, efter 23,5 minuter, är Johan och hans medfångar med i en kort sekvens.

LÄS MER

Läs en längre variant av texten på www.svenskakyrkan.se/karlstadsstift/kyrknytt

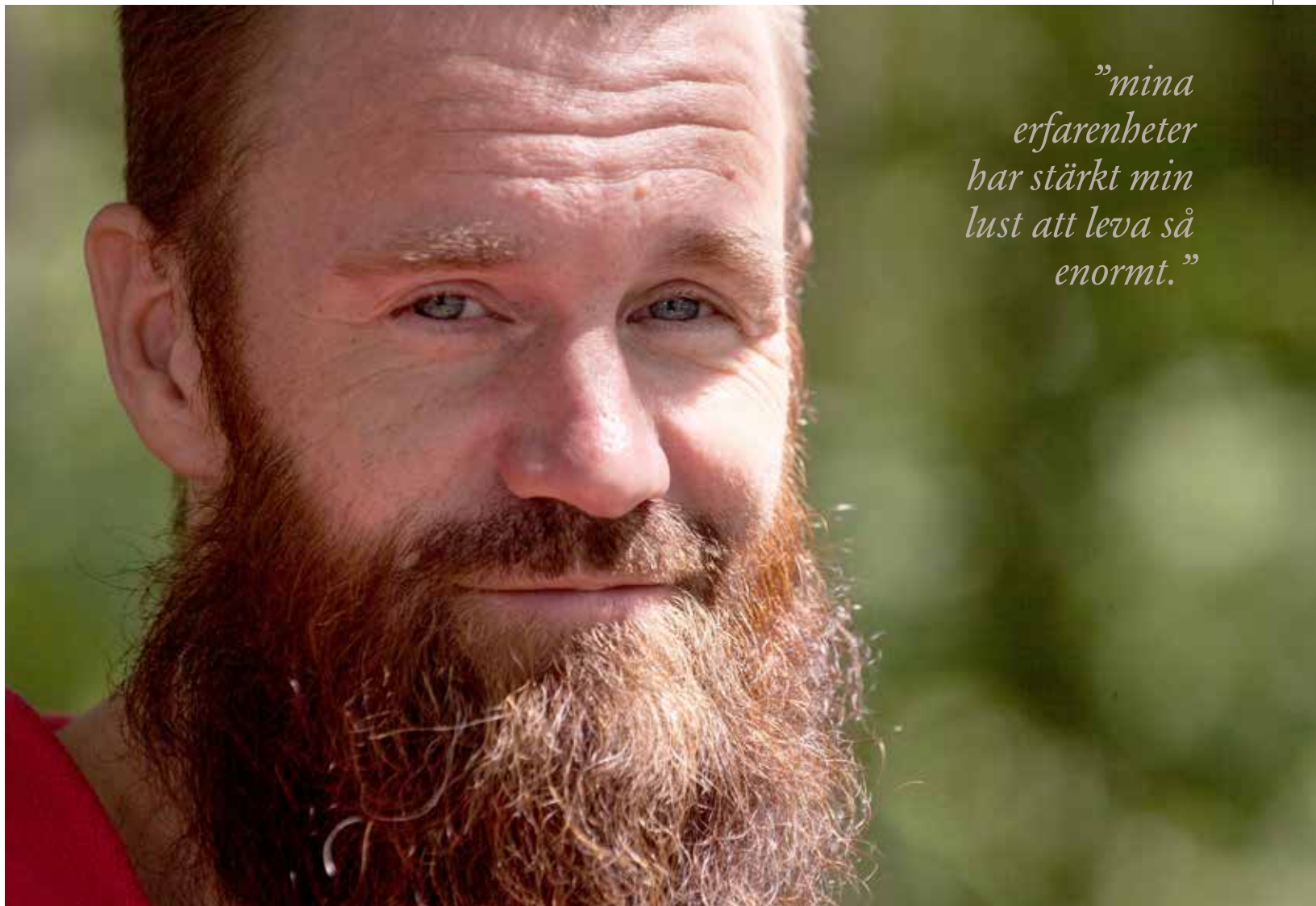
– Jag har haft en enorm tur! Det kunde ha slutat långt tidigare och långt värre.

Trots att Johan Gustafsson, "Malisvensken", var terroristernas fånge i drygt fem och ett halvt år känner han en grundläggande tillit till andra människor.

----- text EVA KIHLESTRÖM bild SIMON STANFORD/GIANT MEDIA -----

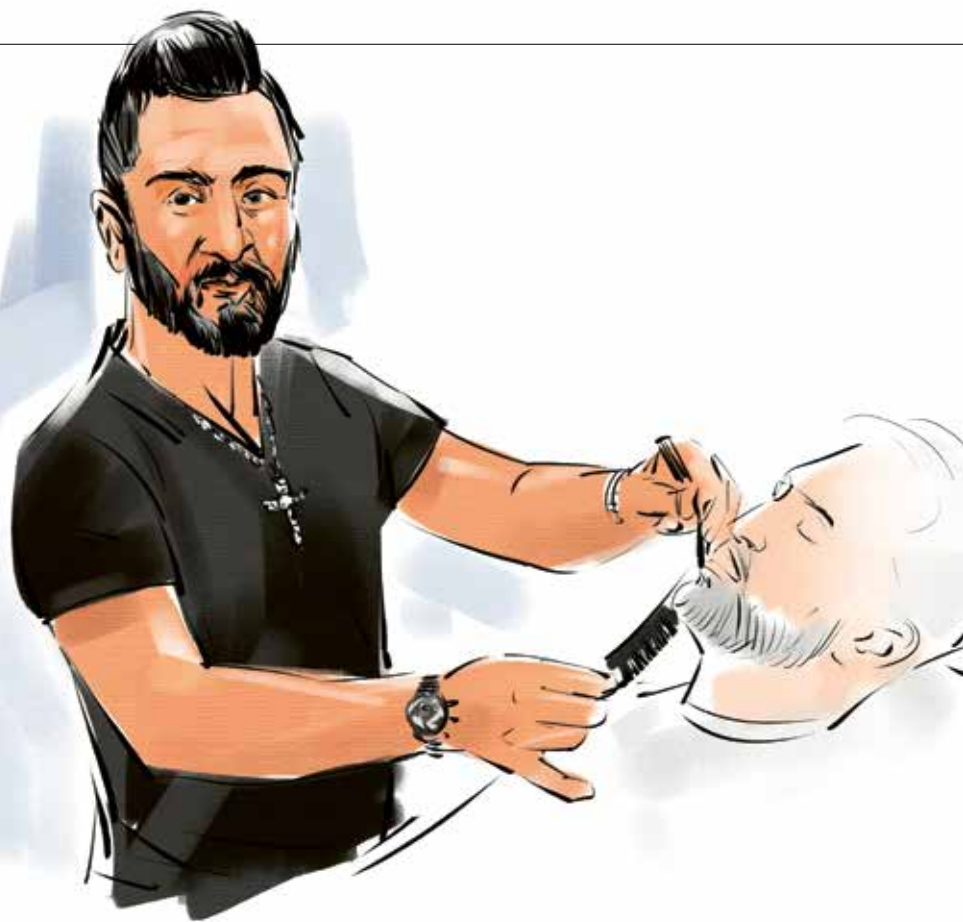
2040 dagar

som terroristernas fånge

*”mina
erfarenheter
har stärkt min
lust att leva så
enormt.”*

Efter hemkomsten från Mali har Johan Gustafsson varit sparsamt med intervjuer. För Kyrknytt gör han ett undantag inför Livet värt att leva, hans första offentliga framträdande.

Han arbetar och betalar skatt som alla andra. Men den dag det blir riktig kris så vet frisören Benjamin Bezatto, 32, i Karlstad vart han ska vända sig.

– Det är familjen. Den kan jag alltid lita på. Den har jag alltid kvar.

Familjen är assyrier/syrianer och invandrade från sydöstra Turkiet på den tid då svensk industri sökte personal i Turkiet.

Är Benjamin hemma hos föräldrarna i Södertälje en söndag försöker han gå i kyrkan. I Karlstad finns ingen syrisk-ortodox kyrka.

– Senast var jag inne i en vanlig kyrka här i Karlstad och tände ljus för min bror som har gått bort.

Under julhelgen älskade svenska politiker att prata om integration och svenskhet i jultal och andra utspel. Och på en punkt skiljer sig den så välintegrerade frisören från Karlstad från det som betraktas som svenskt.

Medan han litar till familjen litar svenskar traditionellt på sig själva, på individen. Och på staten.

I BOKEN *Är svensken människa? Gemenskap och oberoende i det moderna Sverige* (Norstedts 2015), tecknar historikerna Henrik Berggren och Lars Trägårdh bilden av ett land med världens högsta tilltro till individen, staten och att lagen är lika för alla.

Sverige har haft fria bönder som fattat gemensamma beslut om nära ting, haft ett eget stånd i riksdagen och hjälpt kungen att marginalisera den jordägande adeln.

Kontraktet mellan tämligen fria individer och en stark stat har mejslats fram av tänkare som Erik Gustaf Geijer och Jonas Love Almqvist och putsats av folkrörelser för frikyrklighet, nykterhet och arbetarrätt.

Socialdemokraterna axlade rollen som statsbärare och lät den svenska arbetaren ta den fria bondens plats i berättelsen om svenskhet. I sitt berömda folkhemstal skapade Per Albin Hansson på 1930-talet den inkluderande nationalism som politiker från höger till vänster än i dag säger sig stå bakom.

Alva och Gunnar Myrdal förfinade systemet. Barnbidrag till alla. Individuell beskattning så att både kvinnor och män har ekonomiska skäl att förvärvsarbeta. Föräldraförsäkring och en kraftigt utbyggd barnomsorg.

Den ”heta” tilliten, den som Benjamin Bezatto känner till sin familj, är rätt låg i Sverige.

– Vi tycker om att kalla oss toleranta, konstaterar Lars Trägårdh.

Men toleransen är starkt villkorad.

– Den bygger på att alla ställer upp på våra gemensamma värderingar som att vi arbetar och betalar skatt. När det gäller frågor som barns rättigheter, homosexuellas rättigheter och jämställdhet så är vi inte toleranta mot dem som bryter mot det sociala kontraktet.

MEN SVENSKAR BRYR SIG INTE särskilt mycket om varifrån folk härstammar.

Det märks i forskningsprojektet Social tillit i Sverige, som Lars Trägårdh arbetar med som professor på Ersta Sköndal Bräcke högskola. I somras gjordes nya intervjuer för projektets tillitsbarometer, som ska presenteras under våren.

– När vi ställde frågor om svenskhet var det nästan ingen som tyckte det var viktigt vilken etnisk grupp vi tillhörde eller var våra föräldrar var födda. Men nästan alla tyckte att respekten för svenska lagar och regler var central.

Det ger stort utrymme för att inkludera människor som kommer hit.

– Men samtidigt ett starkt krav på att de som kommer hit också accepterar vissa gemensamma regler.

Vi kan tåla en utebliven handhälsning, men inte att kvinnor förbjuds arbeta utanför hemmet.

– Vissa saker är fundamentala i det svenska samhällskontraktet. Och det mest fundamentala är arbetet. Allt bygger på att alla arbetar och betalar skatt.

Hans slutsatser har kommit att älskas av de stora politiska

16 mars kl 18.00 talar professor Lars Trägårdh om tillit i ett mångkulturellt samhälle på Arenan, bibliotekshuset i Karlstad.

Vem tar emot om jag faller?

”Jag har ett kontrakt med Gud. Så jag gör som jag vill.” Så sjunger Jocke Berg i rockgruppen Kent. Det är inte riktigt svenskt. Svensken har ett kontrakt med staten som garanterar rätten att leva sitt liv som man vill. Och att samhället är att lita på.

----- text BÖRGE NILSSON/TEXTRA bild PER HARDESTAM -----

partierna i Sverige. Integration och svenska värderingar ser ut att bli ett huvudnummer i årets valrörelse.

Det tycker Lars Trägårdh är bra.

– Jag tycker inte vi ska vara speciellt ängsliga men lite mer ärliga och mindre flummiga. När Sverige är som bäst är det ett mycket inkluderande samhälle som också är attraktivt för individerna, säger Lars Trägårdh.

Benjamin Bezatto uppskattar både Sverige och sin familjs historiska ursprung.

Är du svensk?

– Det är en bra fråga. Jag är född och uppvuxen i det svenska samhället. Visst känner jag mig svensk, men man vill inte glömma bort sina traditioner och var man kommer ifrån.

Han är inte gift och har inte barn. Traditionen bjuder att han gifter sig inom gruppen kristna syrisk-ortodoxa.

– Men det är jättesvårt det där. Helst ska det ju inte vara en muslim, enligt religionen, men man vet aldrig. Kärleken är blind.

I FAMILJENS KRISTNA HEMBY var det långt till närmsta moské. Nu kan hans hemstad Karlstad få en egen moské, efter en tidvis hätsk debatt.

– Jag har inte reflekterat alls över det. Jag har väldigt nära vänner som är muslimer och det är inget problem att umgås med dem, säger Benjamin Bezatto.

Linda Nilsson i Karlstad känner inte heller att Karlstadsbor i allmänhet har några svårigheter att umgås med muslimer.

I alla fall inte med henne, folkhälsovetare på Karlstads universitet och lärarvikarie på lågstadieskolor i trakten. Nästan aldrig får hon konstiga blickar eller kommentarer.

– Jag känner inte att jag får det. Kanske är det för att jag inte bryr mig, men jag blir bra bemött och ändå träffar jag jättemycket personal, föräldrar och barn, säger hon.

Det är inte så att det inte syns att hon är muslim. Hon bär sjal, ber fem gånger om dagen och har kläder som döljer hennes kroppsfor-

mer. Uppväxt i ett icke-troende hem på Skoghall blev hon katolik i gymnasiet och konverterade till islam för åtta år sedan.

Som troende litar hon på Gud.

– Det är klart. Allt som händer mig, både bra och dåligt, händer av en anledning och sker för mitt bästa, även om jag kanske inte förstår det just då.

Fast när hennes muslimska församling vill ha en moské, skapar det stor brist på tillit.

– Det blir lite löjligt. Vi har ju en församling, den finns redan. Det är själva byggnaden det handlar om.

NU BEHÖVS KUNSKAP OCH DIALOG. Linda Nilsson har bidragit som deltagare i en grupp för religionsdialog som kristna och muslimska kvinnor startade i Karlstad långt innan debatten om en moské på Rud i Karlstad tog fart.

Där har funnits allt från krav på folkomröstning till hotfulla demonstrationer av högerextrema organisationer vid kommunfullmäktiges sammanträde.

Andra har oroats över att konservativa riktningar ska få inflytande och att det ska bryta ned vad de uppfattar som det unikt svenska, vårt inkluderande och jämställda samhällskontrakt.

Att oron frodas är ett tecken i sig, menar historikern Lars Trägårdh.

– Försvenskningen av islam har inte nått dithän att man uppfattar en moské som en naturlig del i samhällsbygget.

Därför krävs det mer kunskap. Forskare behöver forska, journalister behöver granska budskap och finansiering.

– Då kan ett moskébygge vara ett sätt att konkretisera det hela så att vi kan få en mer mogen diskussion, säger Lars Trägårdh. ●

**LÄS
MER**

Läs en längre variant av texten på
www.svenskakyrkan.se/karlstadsstift/kyrknytt

Tillit utvecklas i ömsesidighet och när den brister är det ett ömsesidigt arbete att reparera den.

----- text ELIN EKLÖF -----

Tillit byggs av
ord, handling och tid.
Lång tid.

I samtalen hos familjerådgivarna Elisabet Flyman och Åse Bernling på Svenska kyrkans familjerådgivning i Karlstad spelar tillit en central roll. Efter ett svek krävs nämligen både tid och arbete från båda parter för att kunna läka och gå vidare. Att tillsammans med dem som söker hjälp samtala och utforska vägar till förändring och förbättring är både utmanande och spännande, konstaterar Elisabet:

– Och även om vi talar om svåra saker kan också skratet vara närvarande. Det är viktigt att ha högt i tak och en tillåtande atmosfär.

Hon och hennes kollega Åse bidrar med fasta ramar och struktur, vilket skapar ett tryggt samtalsklimat. De vanligaste besökarna är två parter i en kärleksrelation, men samtalen kan också gälla förhållandet till andra närstående som syskon och föräldrar. Att komma tillsammans till rådgivningen är en fördel, men det fungerar också att komma ensam.

VI HAR TRÄFFATS för att tala om tillit och begreppets innebörd och betydelse. Åse och Elisabet menar att just förmågan att känna tillit är en grundsten i oss alla som individer – och i alla våra relationer. Därför är det också logiskt att tillit är en central komponent i de samtal som förs på familjerådgivningen.

– Stor tillit visar sig i närhet, kärleksfullhet, att jag kan vara som jag är. Tilliten är grundläggande för goda förhållanden, säger Åse.

Vilken förmåga vi människor har att lita på och knyta an till andra hänger i mångt och mycket ihop med våra tidigaste relationer, men också de erfarenheter vi gjort senare under livet. Ju tryggare vi är, desto mer generösa, ödmjuka och kärleksfulla kan vi vara gentemot varandra.

När förtroendet brustit kan förhållandet ha skadats. Det är svårt att ha ett nära och välfungerande förhållande utan att kunna lita fullt ut på varandra.

– Hos oss på familjerådgivningen pratar vi om att ”vi:et” har försvagats: när den styrka och innerlighet som funnits är svår att återskapa, när vardagskonflikterna avlöser varandra eller tystnaden breder ut sig, då söker man hjälp.

Men det kan också vara en kris som gör att förhållandet är i gungning, till exempel påfrestningar som arbetslöshet och sjukdom.

OTROHET ÄR ETT SVEK som kan skada tilliten, och vi ska strax dröja oss kvar vid det. Först vill Åse och Elisabet bara betona att det finns andra svek där tilliten kan hotas:

– Överenskommelser som brister, att man inte håller avtal eller gör sådant som skapar tvivel och misstro hos den andre.

Finns det hopp om läkning vid ett allvarligt svek?

– Ja. Absolut. Men det är viktigt att komma ihåg att förlåtelse inte är någonting som sägs en gång och sedan är det bra. Förlåtelse är en process, och det går inte att veta på förhand om den som blivit sviken kommer att kunna förlåta.

Vid otrohet – vad krävs för att ett sådant svek ska kunna repareras?

– Det utforskar vi här, tillsammans. Parternas vilja och motivation, lyhördhet och engagemang för varandra och relationen har störst betydelse i förändringsprocessen.

Det är nödvändigt att båda är beredda att lägga ner ett stort arbete; den som är sviken behöver få möta den andres ånger och vilja till förändring.

– Den viljan måste synas tydligt, betonar både Åse och Elisabet.

Åse lägger till att hon tycker det är så tydligt att tillit inte är någonting som bara byggs upp verbalt. Ord och handling måste samspela, det är hela grunden. I praktiska handlingar visar vi att vi menar allvar med det vi säger.

HUR LÄNGE DET DRÖJER för den som blivit sviken att återfå tilliten är naturligtvis svårt att säga. Tiden i sig är en viktig komponent. Att bli medveten om att det tar tid, ofta lång tid, är en del i läkningsprocessen. För den som blivit sviken är det viktigt att få prata om det som har skett. Att få ställa alla de frågor som finns är ett arbete som görs för att på alla plan förstå.

– Det som hänt behöver få sjunka in och bli en accepterad del i livshistorien. Först då kan förutsättning finnas för att återuppbygga tilliten.

Den som har varit otrogen eller på annat sätt svikit behöver vara beredd både på att frågorna måste få ställas och att svara på de frågor som finns, det är Elisabets och Åses erfarenhet.

Fast att återkommande få prata om det som har hänt har också sin begränsade tid, någonstans går en gräns där den svikne behöver släppa det som skett.

– Här ser vi att träffarna med oss fyller en viktig funktion. Att vi ger en struktur för samtalen så att det på sikt blir en hjälp att gå vidare.

Förlåtelseprocessen kräver alltså att båda parter gör sin del. Den ene tar ansvar för det som skett, den andre har ansvar att se sin partners vilja till förändring. Här kan tilliten börja växa.

På frågan hur de själva behåller sin tillit och tro på att en positiv förändring är möjlig, hänvisar de till den erfarenhet de har i möten med människor.

– I samtalen som förs här ser vi att människor har mod att utmana sig själva, varandra och sina relationer. Det ger oss tro och är bevis på att förändring är möjlig. ●

Svenska kyrkans familjerådgivning

Rådgivningen ligger i Karlstad och hit kan alla som bor i Karlstads stift, det vill säga Värmland och Dalsland, söka sig. Den finns till för familjer, par och enskilda med samlevnadsproblem, kriser och konflikter.

De båda familjerådgivarna har grundutbildning som diakon respektive socionom samt vidareutbildning inom individual- och familjeterapi. De arbetar under sträng sekretess och för inga journaler. Ett besök kostar 120 kronor och de som kommer får vara anonyma.

Kyrkans familjerådgivare har även utbildning och beredskap att samtala om livsåskådningsfrågor.

– Vi behöver prata mycket mer, och djupare, om hur vi beter oss.

Vid ett av många runda bord i församlingshemmet i Åmål träffas Amilia Uttersäv, Isabell Arvidsson och Theo Svensson. De är alla födda i början på 2000-talet och har valt att efter konfirmationen stanna kvar som unga ledare i kyrkan. För dem är vägen framåt om inte enkel, så ändå självklar.

– Om vi tidigt lärde oss att på riktigt respektera och lyssna på människor skulle så mycket vara annorlunda.

Theo tycker att tiden som ung ledare har gjort att han möter andra på ett nytt sätt.

– Jag kanske inte håller med, men jag försöker förstå. Och då dömer man inte lika lätt.

För att möten ska bli trygga och trakasserier ta slut behövs respekt.

– Det går inte bara att utgå från det man själv tycker, säger Isabell. Man måste lyssna på fler.

Var behövs samtalen?

– Överallt!

De svarar i mun på varandra.

– Hemma, i skolan, i medierna, i idrottsföreningar, i kyrkan – ja, verkligen överallt. Respekt för andra får liksom inte missas i något sammanhang.

– Fast det är ju det som sker hela tiden, påminner Theo.

00-TALISTERN HAR VÄXT UPP med ordet värdegrund, från dagis till gymnasiet. Vuxenvärldens styrdokument är fyllda av rutiner för hur kränkningar ska förebyggas och hanteras.

– Men det betyder inte att det funkar. Det har väl hela den här hösten visat.

När Isabell, Theo och Amilia säger eller tänker metoo är det inte främst sexuella övergrepp de hänvisar till – utan till mobbning. Normerna är snäva. För både killar och tjejer. Alla tre har sett eller själva varit utsatta för olika grader av utfrysning och sårande behandling.

– Det är extremt vanligt, inte så mycket fysiskt som psykiskt. Men vuxna märker sällan, åtminstone inte i tid.

Om metoo-rörelsen

När Hollywoodproducenten Harvey Weinstein pekades ut som sexförbrytare och skådespelaren Alyssa Milano uppmanade sina följare på Twitter att dela med sig av sina egna erfarenheter under hashtaggen #metoo tog uppropet fart på allvar. Det var den 15 oktober förra året.

Kampanjen mot sexuella övergrepp och trakasserier spreds över hela världen men har blivit särskilt stor i Sverige med över 40 olika branschupprop.

Fram till årsskiftet hade cirka 63 000 kvinnor undertecknat de olika uppropen, som vittnar om utsatthet i alla delar av samhället. I början av året hölls metoo-fackeltåg över hela landet, på Guldbaggegalan förenades kvinnorna i en aktion för rörelsen och i Karlstad anordnade Centrum för genusforskning offentligt samtal kring vad upproret innebär.

Mobbning måste tas i tu med direkt. Och att flytta den som är utsatt är ju bara konstigt, tycker ledarna. Som om problemet då skulle vara löst.

Makt är ett annat ämne som borde diskuteras tidigt, menar de. Innan saker har hänt. Barn möter och hanterar hierarkier hela tiden.

– Men det är något vi aldrig har pratat om i skolan. Härskartekniker och sätt att missbruka makt är ju jätteviktigt att ta upp, tycker Amilia.

RESPEKT HANDLAR OCKSÅ OM att vuxna ska lyssna på barns berättelser. De unga ledarna tycker att det lyssnas för lite överallt, att det är ett genomgående problem i vår tid.

– I skolan lär vi oss att argumentera. Jag tror att det vore bättre om vi diskuterade mer och lärde oss lyssna istället för att övertyga andra om vår egen åsikt, säger Amilia.

Hon menar att det är för mycket fokus på rätt och fel. Och att det hela tiden förstärks i sociala medier.

– Argumenterandet blir ett sätt att trycka ner andra, vi är så vana att vi inte tänker på det, tror Isabell.

I utbildningen till unga ledare har de fått träna på att flytta fokus till att lyssna. De är överens om att det har varit utvecklande.

Annci Carlsson är församlingspedagog i Åmål och har mött hundratals konfirmander och unga ledare i sitt arbete. Hon är hoppfull:

– Attityder och värderingar förändras, det går i rätt riktning men vi måste jobba aktivt.

I kyrkans verksamheter får det inte förekomma mobbning. Ingen ska hamna utanför på grund av kön, uppväxtförhållanden, hudfärg eller sexuell läggning. Riktlinjerna är tydliga. Det är alla ledares ansvar, och gäller såväl i församlingens grupper som bland de anställda och förtroendevalda.

METOO VISAR ATT det trots allt är en bra bit kvar till målet. Problem förekommer på alla arbetsplatser, kyrkan är inget undantag.

– Den insikten måste finnas och tas på allvar. Vi behöver reagera och förändra, säger Annci.

Mari Åhrström tar vid från ett annat runt bord och en annan horisont. Hon är präst i

Barnens katedral i Karlstad och en av initiativtagarna till kyrkans nationella upprop #värde-ljus, som i november undertecknades av 1 382 anställda och förtroendevalda.

”Det är nog nu”, förklarade kyrkans kvinnor med gemensam röst.

– Jag har alltid känt att nån gång kommer vi att få berätta. I höst var det dags.

FÖRST FANNS EN ORO bland kyrkans kvinnor: ”Vad händer med medlemmarna om vi berättar om sexövergrepp och bristande respekt inifrån en organisation som predikar alla människors lika värde. Borde inte kyrkan om någon arbetsplats vara fri från härskartekniker och sexuella maktspel?”

– Vi brottades med lojaliteten, förklarar Mari. En rädsla för att sanningen skulle driva bort medlemmar.

Men rädslan var obefogad. Tvärtom blev kyrkans upprop ytterligare ett bevis för att trakasserier och övergrepp finns överallt, att det inte på något diffust sätt är kopplat till yrke, kultur, religion eller klass.

– Att göra problemet synligt. Och generellt. Och sant. Det var höstens stora gemensamma vinst.

Men det får inte stanna där. Förändring måste ske.

Vad önskar du ska hända?

– Att vi pratar med varandra, eller att männen gör det. Det borde startas mansgrupper. Jag skulle gärna se ett kollektivt ansvar från männen. Och att arbetsgivare signalerar att erfarenheterna från metoo-kampanjen har högsta prioritet.

Hon tycker att de unga i Åmål har rätt när de pratar om respekt genom att lyssna.

– Vi kvinnor har berättat, men vilka har lyssnat?

MARI VÄNTAR på att männen ska svara. De behöver säga ifrån som grupp, tycker hon. Och erkänna de strukturer som möjliggör att män kränker kvinnor. Inte alla män, så klart, men tillräckligt många för att det ska vara ett strukturellt problem.

– Nu respekterar vi varandra. Punkt. Så enkelt borde det vara. Men jag tror att vi måste börja med att göra problemet synligt för båda parter.

Mari menar att kyrkan borde vara väl förberedd. Där finns beslut på hur trakasserier och sexuella övergrepp ska hanteras. Utbildningar och information om trygga möten har tagits fram för länge sedan. Men det som står i dokumenten måste förverkligas.

– Och det kan vi bara göra tillsammans. Det går inte utan männen. ●

#Metoo-kampanjen. Först reaktion. Sen förändring. Höstens kvinnoupprop från i stort sett alla branscher är på väg in i en nya fas.

Problemet med trakasserier och övergrepp blev synligt. Och sant. Det är den insikt som förändringen måste bygga på. Men hur ska det gå till? Att respektera varandra.

----- text HELENA SÖDERQVIST bild ØYVIND LUND -----

• THEO SVENSSON

• AMILIA UTTERSÄV

• ANNCI CARLSSON

• ISABELL ARVIDSSON

Berätta.
Lyssna.
Förstå.
Agera.

Om du hamnade på en öde ö, vad skulle du läsa då? Chansen är stor att du skulle läsa Bibeln. Men varför vänta på att hamna på ett öde ö? Följ med biskop Sören på en upptäcktsfärd i böckernas bok!

Genvägen genom Bibeln

----- text SÖREN DALEVI bild ISABELLE SÄLLSTRÖM -----

Att känna till Bibeln och dess bärande berättelser är avgörande för att kunna förstå västerländsk tro, musik, konst, litteratur och historia. Det är med andra ord nödvändigt att känna till Bibeln inte bara av religiösa skäl, utan också för att kunna bottna i kulturen.

Men hur ska man läsa? Bibeln består trots allt av 77 böcker, där de äldsta delarna i nedskriven form är från 1200-talet före Kristus, medan de yngsta är från 100-talet efter Kristus. Här samsas historiska texter med lagsamlingar, brev, visdomsord, apokalypter och evangelier, allt i en salig blandning som gör det svårt, rentav mycket svårt, för den ovane att sätta sig in i det bibliotek som Bibeln trots allt är.

Fler än en kan vittna om att de i gott mod haft intentionen att läsa Bibeln från pärm till pärm. De har startat i Första Moseboken, för att sedan stranda i allmän trötthet och tristess någonstans i Tredje Moseboken, med 74 böcker kvar att läsa...

Detta är uppenbarligen ingen god väg framåt! Här kommer därför en genväg genom Bibeln, där du istället för 77 böcker läser sju böcker, samt plockar godbitar ur några andra utvalda bibliska böcker.

LÅT 2018 BLI ETT ÅR då du läser Bibeln i urval, och på så sätt förstår mer av den kultur och de berättelser som skapat vårt samhälle. ●

Sörens lästips

Gamla testamentet ►

FÖRSTA MOSEBOKEN. Här finns de klassiska berättelserna om skapelsen, Kain och Abel, Noa, Babels torn och patriarkerna. Ett måste, med andra ord.

ANDRA MOSEBOKEN. I kapitel 1-20 samt kapitel 32-34 ryms de klassiska berättelserna om Mose, de tio plågorna samt tio Guds bud. Och guldkalven!

TREDJE MOSEBOKEN. Gamla testamentets tråkigaste bok rymmer trots allt en del guldkorn. Läs till exempel kapitel 19: "Du skall älska din nästa som dig själv" (3 Mos 19:18).

FJÄRDE MOSEBOKEN. Innehåller till exempel den välkända välsignelsen, i kapitel 6 vers 24ff.

ANDRA SAMUELSBOKEN KAPITEL 11 – FÖRSTA KUNGABOKEN KAPITEL 2. Såväl Samuelsboken som Konungaböckerna rymmer flera av Bibelns mest kända berättelser, till exempel den om David och Goljat.

Här finner du också historien om David och Bat-Seba, en berättelse som många anser vara en av Gamla testamentets litterära höjdpunkter.

TIPS: Läs Torgny Lindgrens bok Bat-Seba samtidigt.

JOB. En bok om oskyldigt lidande. Jag skulle rekommendera kapitel 1-7 samt kapitel 27-42, men hela boken är läsvärd.

PSALTAREN – Templets sångbok. Här är mina favoriter: Psaltaren 1, 2, 8, 22, 23, 51, 119 och 139.

ORDSPRÅKSBOKEN. Består av ett stort antal ordspråk, med en inledande introduktion (kapitel 1-9). Bläddra i boken, läs några ordspråk på måfå – men inte för många i taget.

JESAJA. Jesaja är ett måste. Läs kapitel 1-11 och 40-55, där finns flera av de klassiska texterna.

Nya testamentet ►

LUKASEVANGELIET. Det finns fyra evangelier – vart och ett bra på sitt eget sätt. Men i Lukas, och bara hos Lukas, finner du flera av de mest kända berättelserna. Bland annat Den förlorade sonen (kapitel 15:11ff) och Den barmhärtige Samariern (kapitel 10:32ff), men framförallt: historien om Jesus, hans budskap, hans död och hans uppståndelse. Emmausvandringen (kapitel 24:13ff) är en liten personlig favorit.

JOHANNESVANGELIET. Här får du en annorlunda vinkling på samma historia. Missa inte den välkända berättelsen om Äktenskapsbryterskan (Johannes 7:53ff).

GALATERBREVET. Paulus skrev flera brev, detta är ett kort brev där huvuddelen av hans poäng presenteras. Men det är ingen enkel bok – Paulus är svår.

FÖRSTA KORINTHIERBREVET. I kapitel 13 finner du Kärlekens lov.

UPPENBARELSEBOKEN. Kapitel 12-22 rymmer flera kända bibeltexter som odjurets tal (666) och de sju plågorna, men även den om kunskapens och livets träd från Första Moseboken.

Vanliga frågor vad gäller Bibeln

Vad menas med "Gamla" och "Nya" testamentet?

De kristna delar in Bibeln i Gamla och Nya testamentet. Testamente betyder i detta fall förbund, och står för de olika pakter som Gud sluter med olika människor under berättelsens gång.

Judarna går i sin tro tillbaka på det förbund som Gud sluter med Abraham redan i Första Moseboken kapitel 17. Men profeten Jeremia skriver i kapitel 31:31-34 om ett nytt förbund som ska komma. De kristna menar att detta förbund, detta testamente, kommit i och med Jesus.

Benämningarna "Gamla" och "Nya" testamentet är alltså kristna benämningar, där de 39 böcker som ingår i Gamla testamentet är gemensamma för judar och kristna, medan de 27 böcker som ingår i Nya testamentet enbart ingår i den kristna Bibeln.

Hur förstår jag indelningen i kapitel och verser?

Sedan antiken har Bibeln delats in i olika böcker.

Indelningen i kapitel och verser är däremot sen och blev en realitet först i och med boktryckarkonsten på 1500-talet.

Första Moseboken 1:2 betyder sedan dess Första Moseboken, kapitel 1, vers 2 och förkortas 1 Mos 1:2.

Kapitel- och versindelningen är dock inte bra gjord och överensstämmer därför inte alltid med textens innehåll. Det blir tydligt redan i Första Mosebokens början, där den första skapelseberättelsen slutar mitt i andra kapitlets fjärde vers, medan den andra skapelseberättelsen (ja, det finns två skapelseberättelser) börjar mitt i den andra delen av versen.

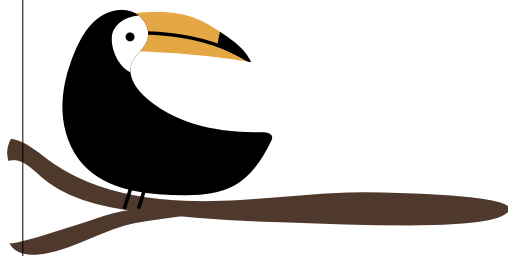
Man säger sålunda att den första skapelseberättelsen återfinns i 1 Mos 1:1-2:4a medan den andra återfinns i 1 Mos 2:4b-3:24.

Vad är apokryferna för något?

Apokryf är ett grekiskt ord som syftar på de elva böcker som finns mellan Gamla och Nya testamentet. Detta är böcker som skrivits efter att Gamla testamentet blivit klart, men innan Nya testamentet skrevs.

Gamla testamentet är skrivet på hebreiska, och i den hebreiska bibeln finns inte dessa elva böcker med. Gamla testamentet översattes dock redan på 200-talet före Kristus till grekiska, den tidens engelska, och i den översättningen finns apokryferna med. Eftersom de första kristna i normalfallet läste den grekiska översättningen, ingick därför apokryferna i deras bibel, och de har därför ofta varit med i kristna biblar.

När Martin Luther på 1500-talet översatte Bibeln till tyska utgick han ifrån de hebreiska texterna, och kunde då notera att apokryferna saknades. Han ansåg dock att apokryferna var "god och nyttig läsning". Det stämmer; flera av dem är läsvärda. Jesus Syraks Vishet och Salomos Vishet är två vishetsböcker som rekommenderas.

LÄS MER av biskopen på: www.svenskakyrkan.se/karlstadsstift/biskopen-svarar

Förstå Förlåta Lita på

Jag växte upp bland fattiga människor. Bland människor som tvingats fly och börja om på nytt bortom sin egen jord och bli och förbli främlingar.

Jag växte upp bland obildade människor som tvingades kämpa hårt för sitt levebröd. Människor som levde i rädsla för morgondagen.

Men mitt i misären fanns ändå ett mått av tillit till den egna kampen och kraften och orken och överlevnadsinstinkten. Och den tilliten sträckte sig också utöver den innersta kretsen. Vi var tvungna att lita och tro på varandra.

Även om ingen trodde på oss.

När vi flyttade till Sverige och Rinkeby hamnade vi mitt i världen bland människor som kommit från all världens krigs-, kris- och konfliktzoner. Det enda vi hade gemensamt var att vi var så annorlunda att många såg snett eller såg ner på oss. Vi var helt enkelt inte lika vackra, viktiga, värdiga. Vi var snarare finn fem fel. Det var fel på vår brytning, vår hår- och hudfärg, vår kultur, vår bostadsort, vårt ursprung, vårt kön, våra kläder.

Att växa upp bland marginaliserade människor blev min största lärdom. Det lärde mig att jag helt enkelt ingenting vet om andra innan jag gett dem chansen att visa vad de går för.

Det gjorde mig till en godtrogen människa. Jag tror människor om gott tills de bevisar motsatsen. Det är en människosyn som gör livet lättare och roligare men som i dag allt oftare kallas "naivt".

Men hellre godtrogen än ondetrogen.

EN DAG FICK JAG ETT MAIL från Martin som skrev att han varit nazist och hotat och hatat mig i ett decennium. I brevet bad han om förlåtelse. När jag förtjust berättade för mina kompisar sa de: "Du är så naiv. Något borde du ha lärt dig efter alla år av förföljelser och trakasserier. Hur kan du lita på en nazist?"

Några veckor senare stod jag i Värnamo för att träffa en av dem som gjort livet surt, svårt och

smärtsamt. Hjärtat dunkade och andningen gick upp i panikläge. Men jag ville försöka förstå. Och förlåta. För min egen skull. Att förlåta är att frigöra sig från bördan, från rädslan, från ilskan.

ATT FÖRLÅTA ÄR ATT GÅ VIDARE och fortsätta hoppas och tro på människans inneboende kraft att be om och att få förlåtelse.

Vem är jag att döma en annan människa? Även om denna människa skrämt upp mig, min familj och till och med mina arbetsgivare som emellanåt backade. Inte backade upp mig som var måltavla utan backade av rädsla. För att hatet inte skulle skada dem.

Under sina år som nazist vägrade Martin tala med invandrare. Men man behöver inte vara övertygad nazist för att leva avskärmad bland sina spegelbilder. Vi lever i ett så segregat och splittrat samhälle att de osynliga murar som skiljer rik från fattig och svensk från invandrare blivit så höga att vi inte ens springer på varandra. Dessa murar, som inte skapades av Gud, utan av människor med makt hindrar oss från att mötas och förstå varandra. Och där, i vallgravarna, växer misstron och misstänkligheten.

I detta vakuum frodas fruktan och fientlighet som står fullkomligt oemotsagd. Det är många destruktiva krafter som sprider skräck för att trasa sönder tilliten – den som gör oss till människor och binder oss samman. ●

Alexandra Pascalidou, hatet och förlåtelsen

FÖRE DETTA NAZISTEN Martin Karlsson hotade och hatade Alexandra i flera år.

Onsdag den 14 mars kl 18.00 möts de båda i ett samtal under ledning av biskop Sören Dalevi.

Var: Sundstaaulan, Karlstad

Hur behåller vi tilliten i ett mångkulturellt samhälle?

FÖRELÄSNINGAR MED Lars Trägårdh, professor i historia, och Örjan Wallin, Myndigheten för stöd till trossamfund.

Föreläsningarna följs av panelsamtal om hur trossamfund och offentliga organisationer kan bidra till ett öppet, demokratiskt och jämställt samhälle. ●

När: Fredag 16 mars 18.00

Var: Arenan, bibliotekshuset, Karlstad

Alla människor är födda fria och lika i värde – mänskliga rättigheter då och nu

VAD INNEBÄR DET att alla människor är lika i värde och rättigheter? Hur har de mänskliga rättigheterna utvecklats genom historien? Föreläsning med Liv Höglund vid Brottsförebyggande Centrum i Värmland. ●

När: Onsdag 14 mars 12.00

Var: Svenska kyrkans församlingshem, Kristinehamn

Under Livet värt att leva 14-17 mars bjuder Svenska kyrkan på massor av spännande evenemang som alla har fri entré.

Här presenterar vi ett litet axplock

FÖR UPPDATERAT PROGRAM I HELA STIFTET, OCH FÖR ATT INTE MISSA NÅGRA NYHETER, FÖLJ LIVET VÄRT ATT LEVA PÅ FACEBOOK, OCH HÅLL KOLL PÅ WEBBSIDAN WWW.LIVETVARTATTLEVA.SE

Våga vara förälder – även på nätet!

BARN OCH UNGA LEVER I DAG en stor del av sina liv på nätet samtidigt som många föräldrar tycker det är svårt att förstå tjuvningen med dataspel, snapchat och smarta telefoner. Det är en hårfin gräns mellan integritet och ansvar men att som vuxen möta sina barn i det sammanhang där de trivs och utvecklas handlar inte om teknik, det handlar om intresse.

På samma sätt som man engagerar sig i andra fritidsintressen kan man enkelt visa intresse för den tid barnen tillbringar online och på så sätt bygga tillit mellan generationerna.

Henrik Pallin, socionom och kommunikationsrådgivare med fokus på sociala medier, ger tips och svarar på frågor. Kaffe finns från klockan 17.30. ●

När: Torsdag 15 mars 18.00

Var: Stora aulan, Älvstrandens bildningscentrum, Hagfors

Den längsta resan är inåt

STEVE SJÖQUIST VAR BARA DAGAR FRÅN ATT DÖ, när han som en av de allra första patienterna fick tillgång till de nya bromsmedicinerna. Det räddade hans liv.

I år är det exakt 30 år sedan han fick sin hiv-diagnos och beslutade att vara helt öppen med sin sjukdom. Genom åren har Steve fortsatt som aktivist, skrivit böcker med hiv och aids, utanförskap och stigma som tema och är nu diakon på Sankt Görans sjukhus.

Filmvisning och samtal tillsammans med Steve. ●

När: Onsdag 14 mars 14.00

Var: Sjukhuskyrkan, Centralsjukhuset i Karlstad, ingång Klarälvsentrén

När: Torsdag 15 mars 13.30

Var: Missionskyrkan, Tingshusgatan 2, Torsby

Låna en präst eller diakon

VILL DU DISKUTERA existentiella frågor? Har du frågor om Svenska kyrkan eller kristen tro? Låna en präst eller diakon för ett kortare samtal. ●

När: Fredag 16 mars 10.30-16.30

Var: Biblioteket, Torsby

När: Lördag 17 mars 11.00-15.00

Var: Bibliotekshuset, Karlstad

FOTO ALEX & MARTIN/IKON

Mellanrummet

– utrymmet för tillit

MUSIK OCH ORD för alla kring tema "tillit". Kom och låt dina tankar vidgas och hjärtat värmas av ord och musik! Med Tor&David – Värmlands svar på Hasse och Tage. ●

När: Onsdag 14 mars 19.00

Var: Biograf Stjärnan, Torsby

Från köksbordsrasism till organiserad nazism

PETER SUNDIN var under lång tid engagerad i den rasideologiska miljön. I dag arbetar han som handläggare på Brottsförebyggande Centrum i Värmland. Nu berättar han om hur köksbordsrasism fostrade en ung kille in i den rasistiska miljön, och senare också in i den våldsamma nationalsocialismen. ●

När: Onsdag 14 mars 10.15

Var: Svenska kyrkans församlingshem, Kristinehamn

Tillitsfullt ledarskap

HUR BYGGER MAN TILLIT i en organisation? Är tillitsbaserat ledarskap möjligt? Panelsamtal med Sören Dalevi, biskop, Kathrine Löfberg, styrelseordförande i Löfbergs, Mia Nilson, generalsekreterare på Hela Människan Sverige och Claes Wallenius, universitetslektor på Försvarshögskolan. Moderator är Johan Quist, forskare vid Centrum för tjänsteforskning, Karlstads universitet. ●

När: Fredag 16 mars 14.00

Var: Arenan, bibliotekshuset, Karlstad

Appropå tillit...

Kan man lita på folk?

– Ja, det tycker jag. Jag väljer ofta att hellre tro folk om gott än motsatsen. Det är ett skönare sätt att vara på, det ger en mer positiv syn på världen. Under min uppväxt i Värmland har jag fått lära mig att allt är möjligt. Det blir som en självuppfyllande profetia, tror man andra om gott, så blir det ofta så.

Vem litar du på?

– Jag är i överkant naiv många gånger. Jag litar nog på de flesta men försöker vara lite kritisk till sociala medier där man behöver ta reda på vad som är sant och falskt.

Kan folk lita på dig?

– Ja, det vill jag gärna tro. Jag försöker vara ärlig och rak så mycket jag bara kan.

Namn: Mona Brorsson

Ålder: 28 i mars

Gör: Elitidrottare i skidskytte. Tagit en paus i studierna i statsvetenskap och internationella relationer

Bor: Östersund. Uppväxt i föräldrahemmet i Koppom

Tävlar: För värmländska Finnskoga IF. Uttagen till vinter-OS i sydkoreanska Pyeongchang

FOTO PER DANIELSSON

Kan man lita på folk?

– Inte oreflekterat, inte. Makthavare måste man syna i sömmarna när de försämrar a-kassan och sjukersättningen eller försöker skaffa sig själva förmåner. Jag följer med i debatten och har skrivit säkert hundra insändare i Värmlands Folkblad och Arvika Nyheter.

Vem litar du på?

– På mina barn förstås. De är snälla och vill mig väl. Och sjukvården. Jag är ofta på sjukhuset i Arvika med mina besvär nuförtiden. De tar mig på allvar och försöker aldrig bli av med mig.

Kan folk lita på dig?

– Ja, jag tror det. Jag försöker vara ärlig.

Namn: Marit Paulsson

Ålder: Fyller 92 i april

Gör: Pensionär. Har varit barnskötare, vårdanställd och fritidspolitiker

Bor: Långlanda, Charlottenberg

Drivkraft som arg insändarskribent: Ilska och saknad över ett Folkkrörelse-sverige som gått i graven

Namn: Björn A. Ling

Ålder: 43

Gör: Underhållare

Bor: Stockfallet, Karlstad

Filmroller i urval: Pölsa i Småla Sussie, Robin i Bröllopsfotografen, Pontus i teveserien Ack Värmland i TV4

Kan man lita på folk?

– Ja, jag gör det som regel. Jag kanske är naiv men man måste utgå ifrån att folk är ärliga. Jag tror att det folk säger är sant. Hur skulle man ens kunna åka och handla annars, om man inte trodde att kassörskan skulle göra rätt?

Vem litar du på?

– Robert Lind i Kramfors! Nej, jag har några bästa vänner, min fru förstås och mamma. Men jag har ju redan sagt att jag litar på alla.

Kan folk lita på dig?

– Ja, det kan de. Jag är ganska slarvig och kan glömma bort saker. Därför försöker jag se till att det inte är jag som ska ringa ett visst klockslag, det är bättre att andra gör det. Men jag ljuger inte. Och luras bara när jag är ironisk mot mina barn.

Namn: Maisam Akbari

Ålder: 18

Gör: Går vård- och omsorgsprogrammet på Tingvallagymnasiet i Karlstad. Har demonstrerat mot utvisningar till Afghanistan tillsammans med andra ensamkommande. Aktiv i nätverk på sociala medier under hashtag #ungisverige och #vistårinteut

Kan man lita på folk?

– Det beror på. I Sverige finns tio miljoner människor. Du kan inte lita på alla. Själv litar jag inte på Migrationsverket som gör åldersbedömningar som inte är säkra och inte på lagen och inte på politikerna. Jag studerar på gymnasiet och de har sagt att det ska ge uppehållstillstånd, men det har jag inte sett.

Vem litar du på?

– Jag blir förvånad när jag tänker på det, men det är jättesvårt att lita på någon.

Kan folk lita på dig?

– Det beror på vad du har för uppfattning om mig. Först får du lära känna mig, men jag tycker absolut att du kan lita på mig!